



WWF: Kontrolna lista željenih Nacionalno određenih doprinosa - NOD (National Determined Contributions - NDCs)

I. AMBICIJE

UBLAŽAVANJE | Sve države treba - a veliki emiteri moraju - da budu ambicioznije kada je reč o sprovođenju mera za ublažavanje klimatskih promena.



- 1 Postavljanje viših ciljeva ublažavanja:** Države treba sebi da postave više ciljeve od postojećih, u skladu sa svojim odgovornostima i kapacitetima.
- 2 Absolutni cilj do 2030. na nivou cele privrede:** Sve države, naročito veliki emiteri (npr. 30 najvećih koji su odgovorni za oko 90% globalnih emisija) i oni čije su emisije po glavi stanovnika veće od svetskog proseka, treba da uključe ciljeve na nivou cele privrede do 2030. godine u revizije svojih NOD iz 2020.
- 3 Ugljenični budžet za period 2021-2030. usklađen sa 1,5°C:** Najveći test je usvajanje ugljeničnog budžeta za period 2021-2030. koji je usklađen sa 1,5°C sa NOD. To je od izuzetnog značaja za ekološki integritet transakcija iz člana 6. U vezi s ovim kriterijumom, WWF će se oslanjati na naučne analize nezavisnih konsolidovanih institucija.
- 4 Ciljani NOD usklađeni sa nultom neto dugoročnom strategijom za 2050. ili pre toga:** Mada dugoročne strategije predstavljaju mape puta, NOD treba da sadrže odluke i politike koje dugoročnu viziju prevode u jasne ciljeve i planove realizacije.



PRILAGOĐAVANJE

- 5 Jasni ciljevi prilagođavanja:** Sve države treba da uključe komponentu prilagođavanja sa ciljevima po pojedinačnim sektorima i u skladu sa nacionalnim prioritetima za prilagođavanje i sa drugim međunarodnim obavezama u vezi sa prilagođavanjem. Nacionalni planovi za prilagođavanje na klimatske promene i NOD treba međusobno da se podupiru.

FINANSIRANJE



- 6 Finansijske obaveze:** Sve države treba da odrede nacionalne resurse koje će izdvojiti za politike i mere u oblasti klimatskih promena. Razvijene države treba da jasno definišu i stepen međunarodne podrške.
- 7 Jasni uslovni ciljevi:** Ukoliko postoje uslovljavanja, treba da budu jasna, konkretna i primenljiva u praksi – koliko je čega potrebno i šta će tačno biti ishod podrške.
- 8 Prelazak sa uslovnih na безусловne ciljeve:** Države treba da teže postepenom povećanju realne vrednosti svojih finansijskih doprinosa politikama i merama u oblasti klimatskih promena.

II. PODSTICANJE SISTEMSKIH PROMENA



- 9 Veća sektorska pokrivenost:** Države koje nemaju ciljeve na nivou cele privrede treba da uključe više sektora; države koje imaju ciljeve na nivou cele privrede treba da obuhvate više detalja po sektorima. Treba uključiti i podsticati sektorske doprinose regionalnih, lokalnih i nevladinih činilaca.
- 10 Kvantitativni sektorski ciljevi:** U NOD se moraju uvrstiti kvantitativni ciljevi i posebne politike, strategije i planovi za dekarbonizaciju sektora da bi se dopunili ciljevi na nivou cele privrede, odnosno za države sa nižim prihodima, kao prelazni korak na putu ka ciljevima na nivou cele privrede.
- 11 Uključeni ključni strukturni sektori:** Uloga sektora nije u direktnoj vezi sa smanjenjem emisija, ali oni sektori koji imaju ključnu strukturnu ulogu u smanjenju emisija i jačanju prilagođavanja, kao što su sektori društvenog razvoja / socijalne zaštite, uprave, prosvete i zdravstva, treba da budu prepoznati u NOD.
- 12 Socijalne i pravedne politike tranzicije:** Socijalne politike, uključujući i mere za otvaranje pristojnih i kvalitetnih radnih mesta, kao i okviri za dijalog zainteresovanih strana i razmenu primera dobre prakse, kao i institucionalni kapaciteti koji su za to potrebni, treba da čine deo svih NOD.
- 13 Međusektorski pristup:** Ima značajnih prilika za uključivanje međusektorskih mera ublažavanja i prilagođavanja u NOD koji se odnose na energetska efikasnost, elektrifikaciju, vodonične tehnologije, zelenu infrastrukturu, kao i na određivanje cene ugljenika i druge.

III. INKLUZIVNOST I PARTICIPACIJA



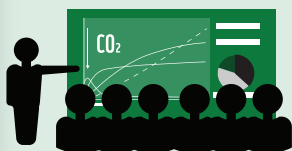
- 14 **Inkluzivan proces i poziv na uključivanje institucija i građana u određivanje NOD:** Transparentni javni procesi treba da uključuju civilno društvo, poslovni sektor, finansijski sektor, regionalne i lokalne nivoe vlasti i građane da bi se poboljšali kvalitet političkih mera i njihova primena. Proces treba da bude što inkluzivniji za sve relevantne grupe i da uzima u obzir odgovarajuće metodologije i resurse.
- 15 **Objavljivanje informacija:** Takvi procesi treba da uključuju objavljivanje predloga dokumenata koji detaljno opisuju obim, ambiciju i sadržaj predloga povećanja NOD.
- 16 **Izveštavanje o procesu:** Države treba da uspostave proces za podsticanje i beleženje komentara (putem virtuelne platforme) koji bi omogućio njihovo prikupljanje i smisleno razmatranje. Državni organi treba o tome da podnose izveštaje kako bi se obezbedila odgovornost prema javnosti.
- 17 **Participativne strukture upravljanja procesom odgovora na klimatske promene:** Infrastruktura za upravljanje procesom odgovaranja na klimatske promene (odnosno preuzimanje obaveze za uspostavljanje takvih mehanizama upravljanja) omogućava delotvornu realizaciju NOD kroz delotvornu koordinaciju ministarstava, kao i smisleno uključivanje regionalnih i lokalnih nivoa vlasti, i nevladinih činilaca.

IV. DOPRINOS ODRŽIVOM RAZVOJU



- 18 **Veze sa Ciljevima održivog razvoja:** Povezivanje sa ciljevima održivog razvoja može da pomogne da se obezbedi i proceni usklađenost i integrisanost politika i mera u vezi s klimom sa razvojnim potrebama i strategijama.
- 19 **Merljiva rešenja zasnovana na prirodi:** Od ključnog je značaja da se rešenja zasnovana na prirodi ne posmatraju kao smetnja smanjenju emisija u drugim sektorima, naročito u sektoru energetike. Države treba da uključe korišćenje prirode i za ublažavanje klimatskih promena i prilagođavanje njima, i za određivanje prioriteta od koristi za oba ova pristupa. Države treba da postave ambiciozne, merljive i vremenski ograničene numeričke ciljeve (npr. hektari iskorišćenih ekosistema, količina sekvestriranog CO₂ i/ili broj ljudi koji su imali koristi od povećanja otpornosti na klimatske promene).

V. PRAĆENJE NAPRETKA



- 20 **Transparentan nacionalni sistem za praćenje sprovođenja:** NOD treba da obuhvataju sistem (ili predlog sistema) za praćenje sprovođenja politika i projekata uz odgovarajuće indikatore (za gasove koji izazivaju efekat staklene bašte i gasove koji ne izazivaju efekat staklene bašte – GHG i non-GHG).

NAKON RAZMATRANJA NOD U ODNOSU NA KONTROLNU LISTU WWF, DODELIĆEMO UKUPNU OCENU SVAKOM NOD

✓ OVAKAV NOD ŽELIMO

⋮ JOŠ MALO DO CILJA

✍️ JOŠ DOSTA DO CILJA

✗ OVAKAV NOD NE ŽELIMO

ZA DODATNE INFORMACIJE:

FERNANDA DE CARVALHO

Global Policy Manager

WWF International, Climate & Energy Practice

fcarvalho@wwfint.org

<https://panda.org/ndcs>



Working to sustain the natural world for the benefit of people and wildlife.

together possible™

panda.org

© 2020

© 1986 Panda symbol WWF – World Wide Fund for Nature (Formerly World Wildlife Fund)
® “WWF” is a WWF Registered Trademark. WWF, Avenue du Mont-Bland, 1196 Gland, Switzerland. Tel. +41 22 364 9111. Fax. +41 22 364 0332.

For contact details and further information, please visit our international website at www.panda.org